

Handschrift 184. Författaren Bernhard Nordhs arkiv (1900 – 1972)

Bernhard Nordh föddes den 19 april 1900 i Björklinge norr om Uppsala av den ogifta pigan Selma Bohlin. Hans far hette Johan Olsson och var son i huset där Selma arbetade. Bernhard växte de första åren upp med sin morföräldrar i Strömsberg. Han var väldigt fäst vid sina morföräldrar och det var hans mormor Johanna som fick honom att börja läsa. Bernhards läskunnighet gjorde också att han fick hoppa över en årskurs i skolan. När Bernhard Nordh var sju år gammal gifte hans mamma sig med stataren Johan Nordh, och Bernhard fick sin styvpappas efternamn. Vid 17 års ålder arbetade Nordh som rallare och rallarbas, och som 18-åring reste han första gången upp till Norrland och Häggenås kraftverksbygge. Där fick han arbeta som likbärare då spanska sjukan spred sig bland arbetarna. Efter att ha fullgjort värnplikten och första världskriget tagit slut, beslöt sig Bernhard Nordh att dra sig tillbaka från krig och elände och inspirerad av litteraturen flyttade han ut i skogen för att leva som björnjägare. Verkligheten var dock inte som i de böcker han läst, och efter att nästan ha svultit ihjäl i skogen, så gav han upp efter tre månader och läste inte en bok på över två år. Efter en rad yrken arbetade Bernhard på en torvmosse i Närke, då han bröt sin vänstra arm. Oförmögen att arbeta började han skriva noveller som han skickade in till veckotidningar. De följande åren skrev han mellan 350-400 noveller. Hans största litterära inspiration var Jack London, och det var även biografien om London som fick honom att fortsätta skriva.

Under samma tidsperiod träffade Bernhard Nordh Helga Stéen som han gifte sig med och i äktenskapet föddes tre barn - Inger, Olav och Solveig. 1936 skrev han sin första roman, "Jorden är god" och året efteråt kom hans genombrott med romanen "I Marsfjällets skugga" som fick bra recensioner. Totalt skrev Bernhard Nordh 28 romaner, och tack vare att flera av hans böcker gavs ut i Folket i Bilds bokserier med upplagor på över 100 000 exemplar så nådde han en stor publik. Han var en av få svenska författare under denna tid som kunde försörja sig på sitt skrivande, och hans böcker översattes till sju språk. Tre av hans romaner filmatiserades också (Flickan från fjällbyn, Starkare än lagen och Ingen mans kvinna). Filmen "Ingen mans kvinna" som kom 1953 var den första svenska spelfilmen i färg. Han ansågs av kritikerna vara en populärförfattare som skrev underhållningsromaner. Bernhard Nordh var medveten om denna kritik, men ansåg själv att han skrev för läsaren och för att bjuda på underhållning och avkoppling. Romanerna var lättlästa och uppskattades både av ungdomar och vuxna. Bernhard Nordh låg under flera decennier fram till 1990-talet högt upp på bibliotekens utlåningslistor som en av Sveriges mest utlånade vuxenförfattare. Han arbetade även som journalist under finska vinterkriget.

År 1962 gifte Nordh om sig med Anna-Tine Andersson, och de senare åren av sitt liv spenderade han mycket tid på Kanarieöarna och åt att måla och skulptera. Han fortsatte att skriva så länge han kunde. Den 9 augusti 1972 avled Bernhard Nordh efter en tids sjukdom.

Arkivet som är en gåva från Bernhard Nordhs barn, omfattar 31 volymer och innehåller till största delen manuskript, förlagskontrakt och tidningsurklipp, men även korrespondens, anteckningar, fotografier och personliga handlingar.

Umeå 2015-11-05
Forskningsarkivet

Emilia Almbjär

Handskrift 184.

Författaren Bernhard Nordhs arkiv (1900-1972)

Förteckning:

	Volym
1. Personliga handlingar	184:1
Levnadsberättelse skriven av dottern Solveig Wallin	odat
Berättelser om barndomen, bakgrund till författarskapet	1967, odat
Om Bernhard Nordhs barndom, inledning saknas	odat
ID-handlingar, pass, körkort	1930-1978
Militärhandlingar, inskrivningsbok, lönebok m.m.	1920,1941,1950
Författarmedlemskap	1939-1972
Arbetsbetyg, jobberbjudande	1918-1928, 1932
Korrespondensstudier, uppgifter och facit	1926
Handlingar firma Tarol	1932
 Anteckningsböcker m.m.	
Stenografblock, min första novell	1925
Anteckningsblock, Dalby, blandat	1934
Stenogramblock, Marsliden, om platsen, personer m.m.	1936
Anteckningsbok svart, anteckningar till föredrag, namn, adresser, m.m.	1948
Anteckningsbok grön, om skrivande, veckotidningar m.m.	1949
Anteckningsbok liten grå/blå, Visdomsord	1950
Anteckningsbok Mats Bjur eller Dalmarschen till Gaikikkdalen m.fl. Lappsägner av Folke Sandberg	1970
Anteckningsbok blå m. stjärnor, blandat, finska vinterkriget, stenografi, m.m.	odat
Anteckningsbok mörkblå, Om Elias Svande 1891, visdomsord	odat
Anteckningsbok, stor grå/blå, Visdomsord	odat
Diverse anteckningar, grekisk filosofi, lapsk mytologi, visdomsord, m.m. Hand- och maskinskrivet	odat
 Ekonomiska handlingar	184:2
Kassabok, inkomster och utgifter relaterat till författarskapet	1926-1971
Kassaböcker, hushållsbudget och redovisning	1936-1986
Royalties	1951-1987, odat
 Övriga personliga handlingar	
Handlingar rörande tillsättandet av en lärarinnetjänst i Dalby	1938-1939
Gästbok från hemmet på Kanarieöarna samt från Bernhard Nordhs begravning	1966-1972
 2. Manuskript och egna verk	184:3
Romaner	
En äventyrare del 1-3, maskinskrivet manus, Bernhard Nordhs första försök till roman, opublicerad	odat
Jorden är god, maskinskrivet manus	1936
Jorden är god, tryckt författarkorrektur s. 49-256	odat
I Marsfjällets skugga, maskinskrivet manus	1937

Fjällfolk, maskinskrivet manus m. ändringar 236 sidor	1938	184:4
Fjällfolk, maskinskrivet manus m. ändringar 234 sidor	1938	
Undan frostpiskan (Flickan från fjällbyn) tryckt författarkorrektur	1938	
Flickan från fjällbyn, novell 10 sidor	odat	
Folkhemmet, maskinskrivet manus, slutet saknas	1939	
Sammandrag av tösen på Valtomta, maskinskrivet manus, 10 sidor	odat	184:5
Nybyggare vid Bäversjön (Lagen väger tungt) maskinskrivet manus	1942	
Nybyggare vid Bäversjön, 1 sida ur annan version	1942	
Nybyggare vid Bäversjön, En kärleksförklaring (om romanen)	1945	
Starkare än lagen, maskinskrivet manus	1943	
Kämpa mot ödet del 1, maskinskrivet manus	1944	184:6
Kämpa mot ödet del 2, maskinskrivet manus m. ändringar	1944	
Kämpa mot ödet del 2, maskinskrivet manus m. ändringar	1944	
Kämpa mot ödet, annan version, maskinskrivet manus, 216 s	1944	184:7
Kämpa mot ödet, annan version, maskinskrivet manus, s. 207-224	1944	
Kämpa mot ödet (Ungdom i fara) annan version, maskinskrivet manus, 30 sidor	odat	
Ingen undgår ödet, sammandrag av romanen Kämpa mot ödet, maskinskrivet manus, 10 sidor	odat	
Kämpa mot ödet del 1, tryckt författarkorrektur	1944	
Kämpa mot ödet del 2, tryckt författarkorrektur, olika versioner	1944	
Ingen mans kvinna, maskinskrivet manus m. ändringar	1946	184:8
Ingen mans kvinna, maskinskrivet manus m. ändringar och kommentarer	1946	
Ingen mans kvinna, (efter filmmanuset) maskinskrivet manus, 80 sidor	odat	
Jakobs stege, maskinskrivet manus	1949	
Ogärningsmän, maskinskrivet manus	1950	184:9
Ogärningsmän, tryckt författarkorrektur	1950	
I min gröna ungdom, maskinskrivet manus m. ändringar	1951	
I min gröna ungdom, maskinskrivet manus m. ändringar	1951	
I min gröna ungdom, utdrag, två olika versioner	odat	
Vandra mot solen (om dårar finge leva) maskinskrivet manus m. ändringar	1953	184:10
Vandra mot solen (olika titlar) maskinskrivet manus m. ändringar	1953	
Mina fem söner, maskinskrivet manus	1956	
Leker farligt, maskinskrivet manus	1957	
Röd himmel, maskinskrivet manus	1958	184:11
Offerbäcken, maskinskrivet manus	1959	
Åter till verkligheten, maskinskrivet manus	1962	
Skuggan över byn, handskrivet manus	odat	184:12
Skuggan över byn, maskinskrivet manus (korrekturläst och återsänt av förlaget 1965)	1963	
Gyllene bocken, maskinskrivet manus	1965	

Fjällbruden, (Bodil Jonsdotter) handskrivet manus och anteckningar	1966-1967	184:13
Fjällbruden, maskinskrivet manus, korrekturläst och återsänt från förlaget	1968	
Fjällbruden, annan inledning, maskinskrivet manus, 15 sidor	odat	
Fjällbruden, tryckt författarkorrektur	1968	
Fjällbruden, tryckt författarkorrektur	1970	
Bodil Jonsdotter, handskrivet manus	1969-1970	184:14
Bodil Jonsdotter, maskinskrivet manus	1970	
Bodil Jonsdotter, anteckningar och personbeskrivningar, handskrivet	odat	
<i>Noveller - i bokstavsordning</i>		184:15
Noveller A-D		
Noveller E-G		184:16
Noveller H-K		184:17
Noveller L-R		184:18
Noveller S-Ö		184:19
<i>Noveller - Äventyrsserie</i>		184:20
Första äventyret	odat	
Andra äventyret	odat	
Tredje äventyret	odat	
Fjärde äventyret, även handskrivet på baksidan	odat	
Femte äventyret	odat	
Sista äventyret	odat	
<i>Manuskript skrivna under pseudonym</i>		
<i>Skämtlexikon och ordböcker</i>		
Ur Smålänningens Lexikon, 52 delar, publicerad under pseudonymen Lexikus i tidningen Smålänningen	1933-1934	
Svenssons lexikon, skrivet under pseudonymen Olle Svensson, maskinskrivet med ändringar	1934	
Svenssons lexikon, maskinskrivet med ändringar	1934	
Svenssons lexikon, maskinskrivet med ändringar	1934	
Svenssons lexikon, maskinskrivet med ändringar	1934	
Svenssons lexikon, maskinskrivet med ändringar	1934	
Svenssons lexikon, olika delar, bl. a. annat förord, ej komplett	1934	
Svenssons handböcker, skriven under pseudonymen Olle Svensson	odat	
Ur min ordbok, skriven under pseudonymen O. F	odat	
<i>Kåserier skrivna under pseudonymen Nordanvind</i>		
Anpassningsförmåga	odat	
Bären hoppets fana högt!	odat	
Den frivilliga fastan – Hur det känns att gå utan mat i tolv dagar	odat	
Doktor luft, Djupandning – en hälsokälla	odat	
Glädje är hälsa!	odat	
När en åsna står mellan två hölass	odat	

Skvaller föder skvaller	odat
Övriga manuskript	
Resa i september	1935
Barnmorskan Ida Kristoffersson	odat
Detta är inte ett kåseri	odat
Elias i Hundberget	odat
Från spanska sjukans dagar	odat
Himmelsbrev	odat
Hos krontorpare och kolonister	odat
I Marsfjällets skugga (ej manus), om platsen	odat
Jag är åter i Marsliden...	odat
Konflikt med sunnda förnuftet	odat
Lappländsk kraftkvinna	odat
Lappländsk mönstergård	odat
Marsliden	odat
Marsliden – Lappländsk bykrönika med inslag av nybyggarhistoria	odat
Människotyper från luffarstigen 1, använder pseudonymen Björn	odat
Människotyper från luffarstigen 2, slutet saknas	odat
Om Marsliden	odat
P. A. Andersson kolonist	odat
Skriet från landsbygden	odat
Till Marsfjällets topp	odat
Årets litterära händelse	odat
Radiomanuskript	
En fotvandring, ett radiospel i sju scener	odat
Filmmanuskript och synopsis 184:21	
Flickan från Fjällbyn, olika versioner	odat
Flickan från Fjällbyn, synopsis, 23 sidor	odat
Flickan från Fjällbyn, synopsis, 17 sidor	odat
P.M. ang. Flickan från Fjällbyn (gäller synopsis på 17 sidor)	odat
Flickan från Fjällbyn, synopsis 4, av Sven Gustafsson, med kommentarer	odat
Starkare än lagen, olika versioner	odat
Ingen mans kvinna, av Gardar Sahlberg, inkl. brev till Bernhard Nordh	1953
Jakobs stege, filmscenario	odat
Vilden från Sulitälma, förslag	odat
Bodil Jonsdotter, filmsynopsis	odat
Manuskript till tidningsreportage 184:22	
Med cykel från Kumla till Tisaren	1927
Nybyggare, utdrag ur STF:s årskrift	1937
Brev till Kumla	1940
Manus till insändare om Finska Vinterkriget, publicerad i UNT 27 mars 1940	1940
Vår gamla by	odat

Manuskript till föredrag och tal

Föredrag på bokens dag, maskin- och handskrivet	1942-1943
Tal vid hembygdsfest i Vilhelmina 15 juli 1945, maskinskrivet	1945
Föredrag på Bokens dag i Kumla, maskin- och handskrivet	odat
Föredrag i Avesta, maskin- och handskrivet	odat
Föredrag i Gävle, maskinskrivet	odat
Om nybyggare i Marsliden, maskinskrivet	odat
Tal i Saxnäs, maskin-och handskrivet	odat
Tal vid invigning av konstverk i Kumla, maskinskrivet	odat
Utdrag ur föreläsning i Umeå, maskinskrivet	odat
Varför läser vi böcker? Maskin- och handskrivet	odat

3. Korrespondens

Korrespondens från Bernhard Nordh	1937-1972
Korrespondens till Bernhard Nordh	1930-1972, odat
Korrespondens med B. Wahlströms bokförlag	1964-1972
Korrespondens mellan B. Nordhs dödsbo och bokförlag	1980-2009
Övrig korrespondens, brev till Vilhelm Moberg från Bernhard Nordhs förlag ang. romanen Ingen mans kvinna	1946

4. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

184:23

Romankontrakt - i utgivningsordning

Jorden är god/Tillbaka till jorden	1937-1979
I Marsfjällets skugga	1942-1987
Fjällfolk	1938-1978
Undan frostpiskan/Flickan från fjällbyn	1944-1979
I de stora skogarna, även utgiven tillsammans med Vargjakten	1937-1977
Folkhemmet/ Den siste bonden	1939-1977
Tösen på Valtomta	1940-1976
Silverdalen	1941-1952
Nybyggare vid Bäversjön	1942-1976
Starkare än lagen	1943-1972
Kämpa mot ödet	1944-1979
Ingen mans kvinna	1946-1979
Jakobs stege	1949-1977
Ogärningsmän	1947-1976
I min gröna ungdom	1951-1977
Vandra mot solen	1953-1976
Mina fem söner	1956-1979
Leker farligt	1957-1976
Röd himmel	1958-1976
Offerbäcken	1959-1976
Åter till verkligheten	1962-1977
Skuggan över byn	1963-1977
Gyllene bocken	1965-1977
Fjällbruden	1971-1977
Bodil Jonsdotter	1968-1977
Bågskytten	1971-1977

Romankontrakt - Övriga

Kontrakt som avser flera titlar	1959-1989
Utländska kontrakt	1941-1991
Roman med motiv från Finland, utgavs ej	1940

Kontrakt - samlingar och antologier

Storm över fjället - novellsamling	1947-1977
Ungdomstid i Rimbo ur I min gröna ungdom, från antologin	1989
Uppland i litteraturen, samt kopia av texten	

Filmkontrakt och avtal

Tösen på Valtomta	1939
Ingen mans kvinna	1946-1947
Flickan från fjällbyn	1947
Nybyggarna vid Bäversjön och Starkare än lagen	1947
Fjällbruden, Bodil Jonsdotter och Bågskytten	1988

Tidningsurklipp

184:24

Reportage om Bernhard Nordh och hans författarskap	1937-1976, odat
Artiklar och insändare om finska vinterkriget, B. Nordh arbetade som journalist och rapporterade från Finland	1937, 1940, 1942, odat
Reklam för Bernhard Nordh, tidningsurklipp, affischer m.m.	1939-1997, odat
Smälänningens lexikon, del 1-51, en extra del om påsken.	1933-1934
Del 5,9,20,23,24,31,44,50 och 52 saknas	

Tidningsurklipp -Recensioner

184:25

Jorden är god	1936-1937, odat
I Marsfjällets skugga	1937-1943, 1952, odat
Fjällfolk, bokomslag	1938-1939, odat
Undan frostpiskan/Flickan från fjällbyn, inkl. bokomslag	1938,1945, odat
Folkhemmet	1939-1940, odat
Tösen på Valtomta	1940, odat
Storm över fjället	1942, odat
Nybyggare vid Bäversjön	1942, odat
Starkare än lagen, inkl. bokomslag	1943, 1949, odat
Ingen mans kvinna	1946, odat
Jakobs stege	1949-1950, odat
Ogärningsmän	1950-1951
I min gröna ungdom	1951-1952
Kämpa mot ödet	1952-1953
Silverdalen	1953, odat
Vandra mot solen	1953-1954, odat
Mina fem söner, Leker farligt och Offerbäcken, Insändare av Jan Fridegård ang. Aftonbladets recension av Leker farligt	1957-1958, odat
Röd himmel	1958, odat
Åter till verkligheten	1962-1963
Gyllene Bocken	1965-1966
Utländska recensioner, även avskrifter av recensioner	1942-1954, odat
Filmrecensioner, Flickan från fjällbyn, Starkare än lagen, Ingen mans kvinna, tidningen Filmnytt nr 4 1948	1948-1954, 1994

Tryck- Tidningar och magasin		184:26
Tidningar med reportage om och av Bernhard Nordh	1930-1988	
Tidningar med publicerade noveller av Bernhard Nordh	1930-1959	184:27
Tidningar med publicerade noveller av Bernhard Nordh	1963-1979	184:28
Tidningar rörande finska vinterkriget	1940-1942	

Övrigt		184:29
Handskrivet kartotek med register över publiceringar i tidningar samt anteckningar, hand- och maskinskrivna	1926-1980	
Handskrivna anteckningar, förteckning över avsända noveller, tryckta upplagor m.m.	1932-1960	184:30
Utdrag ur syneprotokoll hållet i Saxnäs 11 juni 1853 ang. Nybygge i Marsliden, avskrift	odat	
Tryckerisedlar B. Wahlströms förlag	1963-1971	
Bokutlåningslistor, Sveriges författarfond, år 1991-1993 saknas	1972-1996	
Svar på annons som torvförman, okänd person	1934	

5. Samlingar

Fotografier

Fotografier Bernhard Nordh	1917-1970, odat
Fotografier, konst och skulpturer av Bernhard Nordh	odat

Tidningsurklipp

Diverse tidningsurklipp, nödåren på 1860-talet, problemet om den historiske Jesus m.m.	1927-1960, odat
--	-----------------

Tryck - Tidningar och magasin

Tidningar utan koppling till Bernhard Nordh	1934-1964
---	-----------

Tryck - Litteratur

		184:31
Svenska turistföreningens årsskrift för år 1906	1906	
Fysisk träning och muskelkontroll av Verner Leijon	1925	
God och dålig svenska av Wilhelm Cederschiöld	1927	
Ordlista över svenska språket av Svenska Akademien	1927	
Tvångslagstiftning mot strejkrätten av Albert Jensen	1927	
Sport – sporten genom tiderna, Allers Familj-Journals 65:te handbok	1930	
Värmet, Allers Familj-Journals 79:de handbok, omslag	1932	
Jag gör allting själv VI, tillverkning av möbler, av M. D	1932	
Lärobok i arbetskunskap i anslutning till snickeri för fortsättningskolor och andra ungdomsskolor av Erik Nisses Gagnér	1936	
Koalitionspolitiken – utgångspunkter, principer, program av P. Albin Hansson	1938	
Ett och varje om Finland, turistbok/broschyr	1939	
Såsom i Noas dagar, Vaktornets bibel- och traktatssällskap	1940	
Var äro de döda? Vaktornets bibel- och traktatssällskap	1940	
Tillfredsställelse, Vaktornets bibel- och traktatssällskap	1940	

Stallgödseln, dess tillvaratagande och användning av O. Perman, Länna försöksgård (Bernhard Nordh köpte granntomten 1942)	1942
Kortfattad vägledning i köksväxtodling, statens livsmedelskommission	1945
Tryck - Övrigt	
Svensk författnings-samling nr 69, Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse angående upplåtande af odlingslägenheter å kronoparker och öfverloppsmarker i de sex nordligaste länen	1915
Stadgar för samernas ungdomsorganisation av SAMU	1940
Stjärnkarta över norra stjärnhimlen, Stockholmsutställningens planetarium	odat